

[Ragnhild Andersen.]

er der ingen tvivl. Det er en direkte forhøjelse til grundejerne i det gamle byggeri. Det har været antydnet i bladmeddelelser, at disse 5—6 pct. skulle anvendes til den ydre vedligeholdelse, som i forvejen påhviler ejerne. Der står blot intet herom i loven. Ejerne kan indkassere denne forhøjelse uden at røre en finger. Hvis imidlertid mindst 40 pct. af de lejere, af hvem grundejeren har krævet forhøjelse, protesterer, skal sagen indbringes for huslejenævnet, og derefter hedder det i paragraffens stk. 6:

„Fremkommer der ikke under nævnets behandling oplysninger, der afkræfter, at en forhøjelse af den krævede størrelse på indtil henholdsvis 5 pct. og 6 pct. vil være rimelig i det pågældende tilfælde, vil forhøjelse være at godkende.“

Det kunne forsåvidt være i orden rent procesmæssigt, idet man går ud fra, at det er nævnet, der skaffer sig det fornødne grundlag til at bedømme, om forhøjelsen vil være rimelig, men ak nej, sådan skal det sandelig ikke forstås. Ikke i lovforslaget, men kun i ministerens fremsættelsestale kan man se den virkelige mening. Ministeren siger, at indbringes sagen for huslejenævnet, er det lejerne, som må kunne fremføre sådanne oplysninger, at den krævede forhøjelse ikke kan anses for rimelig i de pågældende tilfælde, og

„Kan de ikke det, vil forhøjelsen være at godkende“.

Jeg ved ikke, hvem der har gjort denne opfindelse, men jeg finder den ikke alene snedig og lumsk, men anser den også for at være et overgreb mod lejerne og et forsøg på at stikke dem blå i øjnene. Hvad skal det nemlig sige, at lejerne har bevisbyrden for huslejenævnet med hensyn til, om en 5—6 pct.s forhøjelse ikke vil være rimelig? Hvad er rimeligt? Hvad ejere synes er rimeligt, finder lejere vel urimeligt, og udfra hvilket kriterium skal huslejenævnet afgøre, om lejerne har haft held til at dokumentere urimeligheden af en forhøjelse? Hvilket bevismateriale skal lejerne skaffe sig i hænde? Jeg siger, at det kan ikke være det meget sagkyndige udvalg, der foreslår denne ondskabsfulde bestemmelse, ukendt, at domstolene i vort land har fastslået, at de private grundejeres driftsregnskaber er lejerne uvedkommende, selv når de skal anvendes til opnåelse af beviskraft i retssager. Jeg vil gerne opfordre udvalgets formand, det ærede medlem hr. Thestrup, til med sin juridiske sagkundskab at forklare, hvorledes lejerne skal kunne bevise noget som helst, når man formener dem adgang til de kilder, der rum-

mer beviset. Hvis det ærede medlem ikke kan give en fornuftig forklaring på dette fænomen, vil jeg ikke tøve med at fastslå, at denne bestemmelse er en hån mod lejerne og kun er at gøre grin med dem op i deres åbne øjne, medens grundejernerne fremdeles kan klamre sig til deres hellige klenodie, ejendomsregnskaberne, som jeg så godt forstår de ikke vil rykke ud med.

Først når grundejernerne vil betjene sig af den i § 78 indeholdte adgang til at opnå yderligere indtil 7 pct.s lejeforhøjelse til den indvendige vedligeholdelse, bliver der tale om, at de skal aflevere regnskaberne til nævnene, men det fremgår både af § 78 og af § 79, at en grundejer godt kan opnå denne forhøjelse, uden at det er en absolut betingelse, at han opfylder sin vedligeholdelsespligt. Vi kan altså allerede her konstatere, at en grundejer uden at foretage sig det allermindste alene i kraft af disse to paragraffer kan opnå en huslejeforhøjelse på 12—13 pct., og hvis der er tale om et forretningslejemål, på op til 17 pct.

Disse afgørelser skal, som jeg har nævnt, endda med visse begrænsninger træffes af de nyoprettede huslejenævn, men der er intet håndgribeligt i lovforslaget om disse nævnets virksomhed og arbejdsgrundlag. Der er end ikke sikret lejerorganisationerne repræsentationsret i disse nævn. Hvorfor har man opgivet 1948-forslagets bestemmelse om, at grundejere og lejerorganisationer har indstillingsret med hensyn til nævnmedlemmer, og hvad er det for et mærkværdigt forlangende, at et nævnmedlem for at blive valgt skal have $\frac{3}{4}$ af en kommunalbestyrelses stemmer? Det kan da kun være for på forhånd at skabe konflikt eller for at sikre, at kun de mest intetsigende og uselvstændige personer kan vælges til disse nævn. Det er meget lidt betryggende for en effektiv beskyttelse af lejernes interesser, og det er væsentligt for vor bedømmelse af disse nævnets nytteværdi.

Af en resolution, som i aftes er blevet vedtaget på de københavnske lejerers tillidsmandsmøde, bag hvilke der står 35 000 lejere, fremgår det, at når man foruden de 12—17 pct.s lejeforhøjelse tager lovforslagets andre forringelser på en række vigtige områder i betragtning, så bliver der nu givet ejerne adgang til en samlet direkte og indirekte lejeforhøjelse gennem lovforslaget på netop op imod de 25 pct., som grundejernes organisationer så højlydt har krævet gennem de sidste år. Det vil sige en samlet årlig lejeforhøjelse for landets 700 000 førkrigslejligheder på mellem 100 og 150 mill. kr., altså mere end det femdobbelte af det tal, den